

U 63/2012 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta (EU-puolueasetus) sekä komission valmisteluasiakirjasta ehdotukseksi varainhoitoasetuksen muuttamisesta lisäämällä siihen uusi eurooppalaisten poliittisten puolueiden rahoittamista koskeva osasto (varainhoitoasetus)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 12 päivänä syyskuuta 2012 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta

sekä siihen liittyvä, samana päivänä annettu komission valmisteluasiakirja ehdotukseksi varainhoitoasetuksen muuttamisesta lisäämällä siihen uusi eurooppalaisten poliittisten puolueiden rahoittamista koskeva osasto.

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 2012

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*

Neuvotteleva virkamies Kaisa Tiusanen

23.10.2012

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI EUROOPAN TASON POLIITTISTEN PUOLUEIDEN JA SÄÄTIÖIDEN PERUSSÄÄNNÖSTÄ JA RAHOITUKSESTA (EU-PUOLUEASETUS) SEKÄ KOMISSION VALMISTELU-ASIAKIRJA EHDOTUKSEKSI VARAINHOITOASETUKSEN MUUTTAMISESTA LISÄÄMÄLLÄ SIIHEN UUSI EUROOPPALAISTEN POLIITTISTEN PUOLUEIDEN RAHOITTAMISTA KOSKEVA OSASTO (VARAINHOITOASETUS)

1 Yleistä

Euroopan komissio on 12 päivänä syyskuuta 2012 tehnyt ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta (COM(2012) 499 final). Komissio on myös esittänyt ehdotuksen yhteydessä valmisteluasiakirjan varainhoitoasetuksen muuttamisesta lisäämällä siihen uusi eurooppalaisten poliittisten puolueiden rahoittamista koskeva osasto (COM(2012) 500 final). Ehdotukset esiteltiin komission puheenjohtajan vuosittaisessa unionin tila puheessa, ja ne ovat komission lippulaivaprojekteja edustuksellisen demokratian vahvistamiseksi EU:n tasolla.

Ehdotukset perustuvat komission arvioon Euroopan tason poliittisia puolueita ja säätiöitä sekä niiden rahoitusta koskevasta voimassa olevasta sääntelystä. Euroopan tason poliittisia puolueita ja niiden rahoitusta koskevista säännöistä annettua asetusta (EY) N:o 2004/2003 on muutettu vuonna 2007 lisäämällä sen soveltamisalaan puolueita lähellä olevat Euroopan tason poliittiset säätiöt.

Komissio on ottanut arviossaan huomioon Euroopan parlamentin (EP) pääsihteerin 18 päivänä lokakuuta 2010 antaman mietinnön Euroopan tason puolueiden rahoituksesta (PE446.840/BUR/CORR). Lisäksi arvio perustuu EP:n 6 päivänä huhtikuuta 2011 antamaan päätöslauselmaan asetuksen (EY) N:o 2004/2003 soveltamisesta, ns. Giannakoumietintöön. Mietinnössä kehoitetaan komissiota esittämään ehdotus Euroopan tason poliittisten puolueiden ja poliittisten säätiöiden perussäännöksi, viitataan puolueiden sisäiseen demokratiaan ja esitetään useita muu-

toksia puolueiden ja niitä lähellä olevien säätiöiden rahoitusjärjestelmään.

Ehdotettu asetusta korvaisi nykyisen asetuksen (EY) N:o 2004/2003 Euroopan tason poliittisia puolueita ja niiden rahoitusta koskevista säännöistä. Varainhoitoasetukseen (komission ehdotus (COM(2010) 815)) tehtäviksi ehdotetut muutokset perustuvat puolestaan asetusehdotukseen. Ehdotusten tarkoituksena on komission mukaan kannustaa ja tukea Euroopan tason poliittisia puolueita ja säätiöitä luomalla edellytykset, joiden avulla ne voivat kehittyä ja tavoittaa unionin kansalaiset paremmin ja luoda vahvemmat siteet Euroopan kansalaisyhteiskunnan ja EU:n toimielinten sekä erityisesti EP:n välille. Komissio tähtää asetuksen ja varainhoitoasetuksen muutoksen voimaantuloon 1 päivänä heinäkuuta 2013. Mandaatti neuvotteluiden aloittamiseksi Euroopan parlamentin kanssa on tarkoitus antaa neuvoston puheenjohtajalle joulukuun 2012 aikana.

2 Pääasiallinen sisältö

Asetusehdotus Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta sisältää komission ehdotukset asetuksen (EY) N:o 2004/2003 parantamiseksi. Niiden yleisenä tavoitteena on lisätä Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden näkyvyyttä, tunnettuutta, tehokkuutta, avoimuutta ja vastuuvollisuutta. Tämä tapahtuu komission mukaan ottamalla käyttöön EU-oikeuteen perustuva eurooppalainen oikeudellinen asema.

Komission mukaan tämä oikeudellinen asema antaisi Euroopan tason poliittisille puolueille niiden tarvitseman tunnustuksen ja

auttaisi niitä ratkaisemaan eräitä toimintaympäristöön liittyviä ongelmia kuten hyvin erilaiset kansalliset oikeudelliset muodot, jotka eivät aina sovi yhteen Euroopan tason poliittisten puolueiden erityisluonteisten tehtävien ja tavoitteiden kanssa. Vastaavasti näitä puolueita lähellä oleville poliittisille säätiöille myönnettäisiin eurooppalainen oikeudellinen asema.

Eurooppalaisen oikeudellisen aseman saamisen edellytyksenä olisi hallintoa, vastuuvollisuutta ja avoimuutta koskevien vaatimusten täyttäminen. Eurooppalaisen aseman saamiseksi vaadittaisiin muun muassa EU:n perusarvojen tarkkaa noudattamista ja poliittisten puolueiden osalta niiden sisäistä demokratiaa koskevien vähimmäissääntöjen täyttämistä. Ainoastaan perussääntönsä rekisteröineet Euroopan tason poliittiset puolueet tai säätiöt voisivat hakea EU-rahoitusta, joka myönnettäisiin Euroopan parlamentin vaalien tulosten perusteella. EU:n rahoitusta voisivat saada ainoastaan ne poliittiset puolueet ja niitä lähellä olevat säätiöt, joiden jäsenistä vähintään yksi on valittu Euroopan parlamenttiin.

Asetusehdotus sisältää yhteensä kolmekymmentä artiklaa, jotka koskevat muun muassa määritelmiä, poliittisen puolueen ja säätiön rekisteröintiä, hallintoa ja sisäistä demokratiaa, eurooppalaista oikeushenkilöllisyyttä ja sen menettämistä sekä lainvalintaa. Ehdotus sisältää rahoitusta koskevia säännöksiä, joihin kuuluvat muun muassa rahoituksen myöntämisedellytykset ja hakeminen, lahjoituksia ja muuta rahoitusta koskevat säännökset, lahjoittajien syrjimätön verokohtelu, vaalikampanjoiden rahoittaminen EP:n vaalien yhteydessä sekä kielto käyttää rahoitusta kansallisten puolueiden tai ehdokkaiden rahoittamiseen.

Lisäksi ehdotus sisältää säännöksiä valvonnasta ja avoimuudesta muun muassa julkaisemalla tietoja tätä varten perustettavalla verkkosivulla. Komissio ehdottaa, että Euroopan parlamentti voisi todeta, ettei Euroopan tason poliittinen puolue tai säätiö ole noudattanut Euroopan unionin perusarvoja tai toiminut muutoin asetuksen edellyttämällä tavalla. Parlamentille ehdotetaan oikeutta rikkomustilanteessa poistaa puolue rekisteristä, peruuttaa unionin rahoitus tai periä se ta-

kaisin ja määrätä sakko, jonka suuruuden parlamentti määritteli asetuksessa määrättyjen kriteerien mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten parlamentti kuulisi asianomaista puoluetta tai säätiötä tai muita luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Lisäksi ehdotus sisältää säännöksiä henkilötietojen suojasta, muutoksenhausta ja arvioinnista.

Samanaikaisesti asetusehdotuksen kanssa komissio on esittänyt valmisteluasiakirjan tulevan varainhoitoasetuksen muutoksesta, jossa komissio ehdottaa, että varainhoitoasetuksen toiseen osaan lisätään uusi osasto ”rahoitus”. Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavat varainhoitosäännöt tulevat uudistettuna voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013. Koska uudistettuja varainhoitosääntöjä ei ole vielä muodollisesti hyväksytty, komissio tekee virallisen ehdotuksen niiden muuttamiseksi myöhemmin.

Nykyisin Euroopan tason poliittisia puolueita ja säätiöitä rahoitetaan avustusten kautta. Komissio ehdottaa, että jatkossa säätiöt rahoitettaisiin edelleen avustujärjestelmän kautta, mutta Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoitusta varten perustettaisiin oma osasto. Komissio ehdottaa, että poliittisten puolueiden rahoitusosuudet olisi jatkossa myönnettävä ilman vuotuisia työohjelmia tai arvioituja toimintabudjetteja. Komission ehdotuksessa katsotaan, että poliittisten puolueiden olisi perusteltava jälkikäteen, että unionin varoja on käytetty tarkoituksenmukaisesti.

Komission valmisteluasiakirjassa ehdotetaan edelleen, että rahoitus voitaisiin maksaa yhtenä ennakkomaksuna, joka kattaisi koko summan. Komissio ehdottaa lisäksi, että rahoitusosuudet olisi käytettävä varainhoitovuotta seuraavien kahden varainhoitovuoden aikana (n+2). Valmisteluasiakirja sisältää myös säännöksiä rahoitusmenetelmistä, yhteisrahoituksesta sekä rahoituskelpoisuudesta ja säädettyjen velvoitteiden noudattamisen valvonnasta samoin kuin vakiosäännökset seuraamus- ja valvontajärjestelmästä.

3 Vaikutus Suomen lainsäädäntöön

Arviointi ehdotuksen vaikutuksista kansalliseen lainsäädäntöön ja siihen liittyvä kan-

nanmuodostus yksittäisten kysymysten osalta on kesken. Kansallisen selvitystyön edistyttyä toimitetaan avoimeksi jääneistä kysymyksistä jatkokirjelmä. Ehdotuksen vaikutuksia tulee tarkastella ainakin seuraavista näkökohdista.

Oikeushenkilöllisyys

Komission esittämästä uudesta oikeushenkilöllisyydestä ja siitä, millä tavalla se täydentää tai korvaa kansallisia järjestelmiä, vaikuttaa olevan tulossa ehdotuksen keskeisin kysymys. Komissio on laatinut asiasta non-paperin ja neuvoston oikeuspalvelu on laatimassa asiasta analyysin. Oikeuspalvelu kuitenkin korostaa, ettei voi ottaa yleiskantaa eurooppalaisen oikeushenkilöllisyyden kansallisista vaikutuksista vaan jokaisen jäsenen on tehtävä oma arvionsa.

Nyt ehdotettu sääntely eroaa nykyisestä yleisestä yksityisiä oikeushenkilömuotoja koskevasta EU-sääntelystä. Asetusehdotuksen säännökset ovat epäselviä ainakin eurooppalaisen puolueen ja säätion kotipaikan, varojen sijoittamisen, hallintoelinten jäsenten edustaman kotivaltion, eurooppalaisen puolueen ja säätion läheisyyden määrittelyn, puolueen ja säätion hallintoelinten, puolueen ja säätion sääntöjen ja kansallisen lain soveltamisen, puoluetta ja säätiota ja niiden edustajia koskevien tietojen rekisteröinnin ja rekisteritietojen julkisuuden, puolueen ja säätion rekisteripoiston ja kansalliseksi oikeushenkilöksi muuttamisen oikeusvaikutusten osalta. Näiden määräysten vaikutuksia lainsäädäntöön on vaikea arvioida niiden yleisyydestä johtuen. Ehdotettujen määräysten sisältöä ja vaikutuksia Suomen lainsäädäntöön arvioidaan valmistelun edetessä. Ehdotuksia tulisi täsmentää muun muassa jäsenten, johdon, työntekijöiden, velkojien, muiden sopimuskumppaneiden ja sivullisten kannalta. Myös ehdotuksen suhdetta pakottaviin kansallisiin yksityisiä oikeushenkilöitä koskeviin säännöksiin tulisi selvittää. Tulisi selvittää, onko jäsenvaltiossa kotipaikan omaavan eurooppalaisen puolueen ja säätion säännöissä tarkoitus poiketa kotijäsenvaltiossa jäsenten, työntekijöiden, velkojien ja muiden sivullisten suojaksi säädetyistä kansalli-

sen yhdistyksen ja säätion hallintoa koskevista pakottavista vähimmäisvaatimuksista.

Avoimuus ja tietosuojaja

Ehdotuksen suhde lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) ja asetukseen 1049/2001 Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi tulee selvittää. Suomessa tieto henkilön poliittisesta kannasta on salassa pidettävä tieto. Tällaisen tiedon luovuttaminen on julkisuuslain mukaan mahdollista asianomaisen henkilön suostumuksella. Lisäksi ehdotuksen suhde henkilötietojen suojaa koskevaan lainsäädäntöön tulee arvioida.

Lahjoitusten verokohtelu

Asetusehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi, että lahjoitukseen, jonka Euroopan tason poliittinen puolue tai säätio vastaanottaa, olisi sovellettava syrjimätöntä kohtelua suhteessa kansallisiin säännöksiin lahjoitusten vero-kohtelusta. Vastaavasti Euroopan tason poliittiselle puolueelle tai säätiolle lahjoituksen tekevää luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä olisi kohdeltava syrjimättömästi suhteessa kansallisiin säännöksiin lahjoituksen verokohtelusta. Ehdotuksen osalta tulisi arvioida, täytyisikö syrjimättömän kohtelun vaatimus Euroopan tason puolueille tai säatioille tehtyjen lahjoitusten verokohtelun osalta jo nykyisin voimassa olevan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön nojalla.

Varainhoitoasetus

EU:n yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen muutosehdotuksen osalta on tarpeen arvioida, onko olemassa erityisiä perusteita sille, että poliittisten puolueiden rahoitus irrotettaisiin nykyisestä avustusjärjestelmästä erityisrahoitusjärjestelyihin. Edelleen on tarpeen pohtia, onko olemassa riittäviä perusteita budjettiperiaatteista poikkeamiselle. On arvioitava esimerkiksi sitä, onko tarpeen myöntää lisäjoustoa varojen siirrettävyydelle (n+2). EU:n varainkäyttö perustuu pääsääntöisesti vuotuisperiaatteelle,

josta voidaan poiketa perustelluissa poikkeustapauksissa.

4 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan yhdistyksiä ja säätiöitä, yhtiöitä ja muita yksityisoikeudellisia yhteisöjä ja kirjanpitoa koskevat asiat kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Euroopan tason poliittisia puolueita ja poliittisia säätiöitä koskeva lainsäädäntö ei tämän perusteella kuulu maakunnan lainsäädäntövaltaan.

5 Ehdotuksen taloudelliset vaikutukset

Euroopan tason poliittisille puolueille ja säätiöille myönnettävä EU-rahoitus tulisi edelleen EP:n talousarviosta, jonka jäsenvaltiot rahoittavat osana EU:n yleistä talousarviota. Komissio katsoo, että ehdotukset eivät aiheuta merkittäviä muutoksia EU:n talousarvioon. Useat jäsenvaltiot suhtautuvat tähän kuitenkin kriittisesti: komission ehdotuksista ainakin EU-rahoitusosuuden nostamisella ja varojen siirrettävyyden lisäämisellä (n+2) voidaan arvioida olevan jonkin verran budjettivaikutuksia.

Komissio on neuvoston yleisten asioiden työryhmän (YAT) keskusteluissa todennut, että EU:n rahoitusosuus nostetaan ehdotuksessa 90 prosenttiin eli puolueiden oma osuus olisi 10 prosenttia. Vastaavat luvut ovat tällä hetkellä 85 ja 15 prosenttia. Vaikutusten arvioinnissa täytyy ottaa huomioon myös poliittisia puolueita koskeva yleinen lainsäädäntökehitys jäsenvaltioissa. Suomessa puoluerahoitussääntelyn linja on ollut pikemminkin tiukentuva valvontaa tehostamalla ja raportointivelvollisuuksia lisäämällä, kuin komission ehdottamalla tavalla rajoitteita poistava. Kuitenkin Suomen lainsäädäntö on puoluerahoituksen osalta jossain määrin jopa joustavampi kuin mitä komissio esittää. Konkreettisten vaikutusten Suomen osalta voidaan arvioida jäävän suhteellisen pieniksi, koska Suomessa ei ole tällä hetkellä rekisteröitynä yhtään yhteisöä tai säätiötä, joka saisi Euroopan tason poliittisille puolueille ja säätiöille myönnettävää EU-rahoitusta. Euroopan tason

poliittisia puolueita on tällä hetkellä rekisteröitynyt Belgian lisäksi Luxemburgissa, Ranskassa, Tanskassa ja Irlannissa.

6 Oikeusperusta

Asetusehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 224 artiklaan. Sen mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat tavallista lainsäädäntömenettelyä noudattaen annettavilla asetuksilla Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja Euroopan tasolla toimivia poliittisia puolueita ja erityisesti niiden rahoitusta koskevat säännöt. Määräys vastaa olennaisilta osiltaan entisen SEY 191 artiklan toista alakohtaa, johon asetus (EY) N:o 2004/2003 perustuu.

Ehdotuksen oikeusperustana oleva SEUT 224 artikla muodostaa nimenomaisen oikeusperustan Euroopan tasolla toimivia poliittisia puolueita ja erityisesti niiden rahoitusta koskeville säännöille. Artiklassa ei mainita erikseen puolueita lähellä olevia säätiöitä. Ehdotuksen 16 artikla sisältää lahjoitusten ja lahjoittajien syrjimätöntä verokohtelua koskevia määräyksiä, joiden osalta oikeusperustan riittävyttä on syytä tarvittaessa harkita. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotettu oikeusperusta on lähtökohtaisesti asianmukainen, mutta sitä voi olla tarvetta tarkastella uudelleen valmistelun edetessä, kun lopullisen säädöksen sisältö on selvillä.

7 Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate

Ehdotuksen sääntelyn kohteena ovat Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt. Toissijaisuusperiaatteen arvioiminen edellyttää SEU 5 artiklan 3 kohdan mukaan sen arvioimista, voidaanko ehdotetut toimet niiden laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin kuin jäsenvaltioiden tasolla. Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden eurooppalaisesta oikeudellisesta asemasta sekä rahoituksesta ja sen valvonnasta voidaan säädellä vain EU:n tasolla. Valtioneuvosto pitää ehdotusta toissijaisuusperiaatteen mukaisena.

Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti unionin toiminnan sisältö ja muoto eivät saa ylitt-

tää sitä, mikä on tarpeen perussopimusten tavoitteiden saavuttamiseksi (SEU 5 artiklan 4 kohta). SEU 10 artiklassa Euroopan tason poliittisten puolueiden tavoitteet on määritelty laajasti: ne myötävaikuttavat eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen ja unionin kansalaisten tahdon ilmaisemiseen. Komissio katsoo, että ehdotuksessa ei mennä pidemmälle kuin on tarpeen, jotta voidaan puuttua eräisiin tärkeimpiin esteisiin, joita Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt kohtaavat harjoittaessaan toimintaansa jäsenvaltioissa ja yli niiden rajojen.

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen suhteellisuusperiaatteenmukaisuus edellyttää tarkempaa selvittämistä yksittäisten ehdotusten osalta, erityisesti liittyen ehdotetun eurooppalaisen oikeushenkilöllisyyden suhteeseen kansallisiin pakottaviin säännöksiin.

8 Toisten jäsenvaltioiden kannat

Asetusehdotuksen käsittely on aloitettu neuvoston yleisten asioiden työryhmässä (YAT), mutta budjettikomitea osallistuu asiaa koskeviin keskusteluihin. Asetusehdotuksen käsittely on kaikissa jäsenvaltioissa vielä kesken ja esitetyt kannat toistaiseksi alustavia. Erityisesti ehdotettu eurooppalainen oikeushenkilöllisyys ja ehdotuksen budjettivaihtokukset ovat herättäneet keskustelua työryhmässä.

9 Toimielinten kannat

Asetusehdotusta ja valmisteluasiakirjaa käsitellään Euroopan parlamentin perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnassa (AFCO). Valiokunta on valinnut raportööriksi MEP Giannakoun (EPP), joka esitteli myös asiaa koskeneen vuoden 2011 mietinnön. EP on käsittelemässä asiaa nopealla aikataululla siten, että äänestys AFCO:ssa olisi tammikuussa ja täysistunnossa mahdollisesti jo maaliskuussa 2013.

Raportööri Giannakou on puheenvuorossaan katsonut komission ehdotuksen vastaavan hyvin parlamentin toiveita, joiden mukaan Euroopan tason poliittisille puolueille tarvitaan oma oikeudellinen kehys. Giannakou korosti, että puolueet eivät halua lisää rahaa, vaan paremman oikeudellisen aseman,

joka puolestaan helpottaa niiden työskentelyä.

10 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asetusehdotus ja valmisteluasiakirja ovat olleet institutionaaliset kysymykset -jaoston (EU40) käsittelyssä 17 päivänä lokakuuta 2012.

11 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu yleisesti ottaen myönteisesti asetusehdotuksen tavoitteeseen vahvistaa Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden asemaa. Valtioneuvosto jakaa EP:n ja komission näkemyksen siitä, että Euroopan tason poliittisilla puolueilla ja säätiöillä on tärkeä tehtävä edustuksellisen demokratian vahvistamisessa ja kehittämisessä EU:n tasolla sekä yhteyksien luomisessa EU:n politiikan ja unionin kansalaisten välille.

Ehdotuksiin sisältyy kuitenkin sellaisia konsepteja, jotka vaativat tarkempaa selvittämistä niin niiden suhteesta kansalliseen lainsäädäntöön kuin yleiseen eurooppaoikeudelliseen sääntelyynkin. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota ehdotusten suhteeseen oikeushenkilöitä koskeviin pakottaviin kansallisiin säännöksiin ja eurooppalaisia yksityisiä oikeushenkilöitä koskeviin säännöksiin. Tästä huolimatta valtioneuvosto suhtautuu eurooppalaisen oikeudellisen aseman käyttöönottoon ja Euroopan tason oikeushenkilöllisyyteen lähtökohtaisesti myönteisesti.

Puolueen ja säätiön rekisteröintiä koskevia säännöksiä tulisi tarkistaa vastaamaan paremmin tavanomaisia rekisteröintiin liittyviä käytäntöjä. Euroopan tason poliittisen puolueen ja säätiön kotipaikan määräytyminen ja eurooppalaisen oikeudellisen aseman päättymisen tulisi määritellä ehdotettua tarkemmin. Lisäksi tulisi täsmentää puolueen ja sitä lähellä olevan säätiön suhdetta.

Myös EP:lle ehdotettujen valvontatehtävien sekä seuraamusten määrittelyä yhteensopivuutta sen perussopimuksissa määritellyn poliittisen roolin kanssa tulee arvioida tarkemmin. Kirjausta, jossa Euroopan tasolla

toimivalta puolueelta edellytetään EU:n perusarvojen tarkkaa noudattamista ja puolueiden sisäistä demokratiaa koskevien vähimmäissääntöjen täyttämistä, tulisi harkita täsmennettäväksi. On demokratian kannalta erittäin ongelmallista, jos poliittiset puolueet Euroopan parlamentissa päättävät siitä toimiiko kilpaileva puolue siltä vaadittavien arvojen ja velvoitteiden mukaisesti. Samoin on täsmennettävä kirjauksia Euroopan tason poliittisten puolueiden asemasta suhteessa EP:n poliittisiin ryhmiin. Komission mukaan asetusehdotus pyrkii kuitenkin vain tarkentamaan Euroopan parlamentilla jo nyky-lainsäädännön mukaan olevia oikeuksia.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti verotusta koskevien säännösten sisällyttämiseen asetukseen.

Samoin ehdotusten taloudellisten vaikutusten osalta olisi tarpeellista saada lisäselvitys-

tä. Valtioneuvosto katsoo, että on vielä tarpeen arvioida, ovatko komission ehdotukset varainkäytön joustavuudesta tarkoituksenmukaisia, ja ovatko ne tasapainossa ehdotettuun valvontaan nähden. Valtioneuvosto katsoo yhtäältä, että Euroopan tason poliittisille puolueille esitettävien hallinnollisten vaatimusten ei tule olla huomattavasti kansallisiin puolueisiin kohdistettuja vaatimuksia ankarampia, mutta toisaalta on tärkeää, että unionin varainkäyttöä ohjaavat kurinalaisuus, avoimuus ja budjettiperiaatteiden noudattaminen.

Kannanmuodostus yksittäisiin ehdotuksiin on vielä kesken. Neuvotteluissa on tärkeä pyrkiä selventämään tiettyjä ehdotuksen määräyksiä sekä käydä yleisesti keskustelua poliittisen rahoituksen avoimuudesta unionin tasolla.